מוסד שיז טלויאן ביז משיח ויעד פעילות

מורשת הנחל

ע"ש רבינו"ק הגאון"ח מברסלב זיע"א

מורשה להנחיל

גליון י"ד | פר' חיי שרה - תולדות | חשון - כסליו תשפ"ז

'כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה שֶּׁיֵּשׁ עוֹד?'

"אַתָּה", אומר הנשר הגדול לבעטלער העיוור, "אַתָּה בּוֹא עִמִּי, כִּי אַתָּה חָזָק מְאֹד וַעֲדַיִן אַתָּה יַנִּיק מְאֹד, וַעֲדַיִן לֹא הִתְחִלַּקְתָּ לְחֵיוֹת כָּלָל, וְאַתָּה־עַל־פִּי־כֵן אַתָּה חָזָק וַעֲדַיִן אֲנִי יַנִּיק".

"וְהִנֵּה", כותב גאון עוזינו מוהרנ"ת זיע"א, "הָאָמְנָם דְּבָרִים אֵלּוּ הֵם דְּבָרִים שֶׁכָּסֶם עַתִּיק יוֹמִין וְלֵית מַחֲשָׁבָה תִּפְסָא בָּהֶם כָּלָל אַף־עַל־פִּי־כֵן מֵאַחַר שֶׁבְּחָכְמַלַּת ה' עַל עִמּוֹ כָּבַר יָצְאוּ דְּבָרָיו אֵלּוּ מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ, וְנִצְטַיְּרוּ בִּכְתָב וְנִדְפְּסוּ בַּסֵּפֶר, רָאוּי לָנוּ לַחְתֹּר לִמְצֹא בָּהֶם אֵיזֶה רֶמֶז הַנּוֹגֵעַ לְמַעֲשֶׂה".

איך חיים?

כן, נושמים. מכניסים אויר, מוציאים אויר, הלב פועם, המוח מתפקד. כן.

אבל איך חיים?

ומה, אינך חי? חיית אמש, אתה חי היום, ובהשיב השם נשמתך בקומך משנתך - תחיה גם מחר. והנה - חיים!

עובר על האדם מה שעובר. עבר עליו אתמול, עובר עליו היום, יעבור עליו מחר.

והוא נופל ומתרסק, ואוזר כח וקם ומתרסק שבעתיים, וקם שוב, ונופל. והוא חש שכבר אין לו כח. לו יפול שוב - אולי לא יוכל לקום.

באמת, כמה אפשר? פעם ופעמיים ומאה הוא קם, החלט שיותר לא יפול, ושוב ושוב ושוב הוא נופל ומתרסק ומתרחק. ואולי, הוא חושב לעצמו, "כְּבָר נִזְקָן בַּחֲטָאָיו וּבְמַעֲשָׂיו שֶׁרָגִיל בָּהֶם, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לָצֵאת מֵהֶם בְּשׁוּם אֹפֶן חַס וְשָׁלוֹם".

ומה יהיה? הנה הנה הוא נופל שוב חלילה. איך יקום? איך יאזור כח לא ליפול שדוד בזרועותיו המחבקות, העוטפות, החונקות, של היאוש?!

אז איך חיים?

איך חיים חיים אמיתיים, חיים שיש בהם, חיים ארוכים, חיים מלאים - **חיים אמיתיים!**

"שָׁמַעְתִּי מֵרַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁפַּעַם אַחַת הָיָה מִצְטַעֵר מְאֹד לְפָנַי וְאָמַר: 'אֵיךְ זוֹכִין לִהְיוֹת יְהוּדִי? וְכוּ'. וְהָיָה בְּעֵינַי לְפֶלֶא גָּדוֹל, מֵחֲמַת שֶׁזֶּה סְמוּךְ גִּילָה וּנְפָלָאוֹת וְנוֹרָאוֹת וְכוּ'. עָנָה וְאָמַר: 'מִי יוֹדֵעַ מַה שֶּׁיֵּשׁ עוֹד לְהַשִּׂיג?

נִמְצָא, שֶׁיֵּשׁ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים כָּל כָּךְ שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁמַּגִּיעִים לַמַּדְרֵגָה הַגָּבֹהָּה שֶׁבַּמַּדְרֵגוֹת, שְׁנִדְמֶה שְׁאֵין מַדְרֵגָה גְּבֹהָה מִזֹּאת, אַף־עַל־פִּי־כֵן הֵם מִתְגַּעְגְּעִים וּמְבַקְּשִׁים וּמְחַפְּשִׂים וּמַתְחִילִים מֵחָדָשׁ לְגַמְרֵי, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה שֶּׁיֵּשׁ עוֹד? עַל־כֵּן הֵם מַתְחִילִים בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ!"

"וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה", פותחת התורה הקדוש את פרשת השבוע, "מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה", ובשבעה מושיבי טעם מציגה לעינינו העייפות את התשובה:

איך חיים? מחדש!

"כִּי זֶהוּ עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת שֶׁיַּתְחִיל לִחְיוֹת בְּכָל פַּעַם. שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁמַּגִּיעַ לִימֵי הַזִּקְנָה יִהְיֶה בְּעֵינָיו עֲדַיִן יַנִּיק לְגַמְרֵי כְּאִלּוּ לֹא הִתְחִיל לִחְיוֹת וְלַעֲבֹד ה' כְּלָל **וְיַתְחִיל לִחְיוֹת בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ!**

איך חיים? איך קמים? איך לא נופלים לזרועות היאוש? רק בדרך אחת: העבר אין. כל רגע ורגע הוא חדש, התחלה חדשה לחלוטין, כלום לא היה קודם. אין אתמול ואין שלשום.

מתחילים. מחדש!

"וְזֶהוּ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (רש"י שם): 'בַּת מֵאָה כְּבַת עֶשְׂרִים כְּבַת שֶׁבַע', הַיְנוּ כַּנַּ"ל".

"וְזֶה עִקַּר הַחִיּוּת בֶּאֱמֶת, כְּשֶׁזּוֹכִין לְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ בַּעֲבוֹדַת ה' שֶׁהוּא עִקַּר הַחַיִּים בֶּאֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי הוּא חַיֶּיךָ". וְהָעִקָּר עֲבוֹדַת ה' שֶׁיִּהְיֶה עֲבוֹדָתוֹ בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, וְלֹא יִכֹּל לְזָקְנָה שֶׁל הִסְטָרָא אָחְרָא, שֶׁלֹּא תְּזַקֵּן עֲבוֹדָתוֹ אֲצָלוֹ חַס וְשָׁלוֹם, וּכְמוֹ שֶׁהִזְהִיר רַבֵּינוּ זַ"ל עַל זֶה וְאָמַר שֶׁאָסוּר לִהְיוֹת זָקֵן, הֵן צַדִּיק זָקֵן, הֵן חָסִיד זָקֵן, זָקֵן אֵינוֹ טוֹב וְכוּ', כַּמְבֹאָר בְּהַשִּׂיחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁנִּדְפְּסוּ אֲצֶל הַסִּפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת (שִׂיחוֹת הַר"ן נא), הַיְנוּ כִּי **צְרִיכִים לְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ.**"

בכל יום ובכל לילה ובכל רגע ורגע "נִתְגַּלֶּה גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדֶרֶךְ הַכְּרָה וִידִיעָה חֲדָשָׁה שֶׁלֹּא הָיָה מֵעוֹלָם", וכשזוכרים את זה, וכשמשתדלים לחיות את זה, ש"**אַף־עַל־פִּי שֶׁכְּבָר נָפַל נְפִילָה זֹאת בְּעָצְמוֹ פְּעָמִים בְּלִי שִׁעוּר, אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵין יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וְכָל הַיָּמִים אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ**" - אז חיים באמת! אז "כָּל מַה שֶּׁמְּזַקְּקִין יוֹתֵר הוּא מְחַדֵּשׁ חִיּוּתוֹ יוֹתֵר וּמַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ בְּיוֹתֵר, וּמַתְחִיל לִחְיוֹת בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ".

וְעַל־כֵּן קָנָה 'מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה' מֵעֶפְרוֹן. עֶפְרוֹן הוּא בְּחִינַת עָפָר בְּחִינַת הָרַע הַנֶּאֱחַז בִּיסוֹד הֶעָפָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת (ישעיה סה): "וְנָחָשׁ עָפָר" לֶחְמוֹ", בְּחִינַת (בראשית ג): "וְעָפָר תֹּאכַל" וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצֵבוּת וְעַצְלוּת וּכְבֵדוּת הַנִּמְשָׁךְ מֵהָרַע שֶׁבִּיסוֹד הֶעָפָר שֶׁהוּא עִקַּר וְשֹׁרֶשׁ הַנָּחָשׁ וְהַכְנָעָתוֹ עַל־יְדֵי יְסוֹד הֶעָפָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה שֶׁעַל־יְדֵי אֱמוּנָה, בְּחִינַת עָפָר דִּקְדֻשָּׁה, מְקַבְּלִין וּמַמְשִׁיכִין כָּל הַחִיּוּת וְכָל הַקְּדֻשּׁוֹת וְזוֹכִין לִבְחִינַת כֹּחַ הַגּוֹדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, לְגַדֵּל וְלִצְמֹחַ בַּעֲבוֹדָתוֹ, וְלַעֲבֹר וּלְדַלֵּג עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהָעִכּוּבִים. וְלִבְלִי לְהִסְתַּפֵּק עַל שׁוּם דָּבָר"

וּכְבָר דִּבַּרְנוּ מֵעִנְיָן זֶה פְּעָמִים, אֲבָל עִנְיָן כָּזֶה צְרִיכִין לַחֲזֹר כַּמָּה פְּעָמִים בְּלִי שִׁעוּר, כִּי הוּא חַיֶּיךָ!

(ע"פ ליקוט"ל, הלכות תפילין ה)

מהנעשה והנשמע

התחדשות ב'חבורות אברכים' ירושלים

במוצ"ש פר' לך-לך התקיימה מלווה מלכה ייחודית עבור נציגי 'חבורות האברכים' ירושלים, לדון איך להתחדש לקראת זמן החורף הבעל"ט בפרט השנה, שהיא שנה מעוברת והחורף די ארוך, ויש זמן לקיים פעילויות שונות שיביאו עימם רוח התחדשות, חוץ מהחבורות השבועיות המתקיימות תמידין כסדרן.

בסייעתא דשמיא סוכמו מגוון תוכניות ופעילויות, הכוללים מלווה מלכה לכל חבורה, נסיעה לקברי צדיקים בצוותא חדא, כינוס הכנה לפורים, שבת מיוחדת לכלל החבורות ועוד חזון למועד לפרסם את התוכניות בפרוטרוט.

במהלך המלווה מלכה לובנו כמה וכמה סוגיות העומדות על הפרק וחודדו המסרים בגודל חשיבות ההשתתפות 'בחבורות האברכים' מידי שבוע בשבוע, ועד כמה הזכות הגדולה של כל נציג לעודד ולקבל בסבר פנים יפות כל אברך ואברך שהוא עולם מלא.

נפתחה חבורה חדשה

לאור בקשות חוזרות ונשנות מאברכים יקרים, נפתחה חבורה חדשה לאברכים שמעוניינים בחבורה בלשון הק', עם ראשי החבורה האחים היקרים הר"ר ראובן שיף שליט"א והר"ר מרדכי דוד שיף שליט"א, כשכל שבוע ישא דברים וינתב את החבורה אחד מהאחים וחוזר חלילה.

החבורה מתקיימת בבית ידידינו הר"ר אליעזר קירשבוים בכל יום ראשון בשעה 7.10 בערב

ופרצת, חבורות הבחורים בבני ברק

בחורי החמד שלמדו בישיבות קטנות בירושלים ובית שמש, וגדלו על ברכי 'מורשת הנחל', בקשו להמשיך את נועם ההחבורות גם כשלומדים בישי"ג בבני ברק.

בימים הקרובים בע"ה תפתח החבורה, פרטים יבואו, ונא לעקוב אחרי המודעות בישיבות.

כה תאמר לבית יעקב

הורים יקרים!

המעמד האדיר "עד עלות"

למען הענקת חוסן לכלל בנות ברסלב מול פגעי הזמן, מיועד לבנותיכם מכיתות ז-סמינר

המעמד יתקיים ביום ראשון כ"ח חשוון, ב'אולמי פארהאנד' רח' רשב"י בית שמש בשעה 3.00 אחה"צ

מעמד כזה אסור לפספס, זוהי הערובה של עתידן של כלל בנות ברסלב

באם עדיין לא רכשתם עבורן כרטיס כניסה תוכלו לרכוש בכניסה לאולם | לפרטים נוספים 02-6261932

הגאון רבי **בצלאל גלינסקי** שליט"א
לשליחת שאלות או הערות בפקס 1532-5822913

דיני קידוש

החיוב מדאורייתא

קידוש ליל שבת הוא חיוב **מדאורייתא**, ונדרש מ'**זכור**', זכרהו על היין, אמנם הזכירה על היין אינו דאורייתא, כי מספיק להזכירו בפה, רק חכמים תקנו להזכיר על היין.

בין אנשים ובין נשים חייבות בקידוש מדאורייתא, ואע"פ שהוא מצות עשה שהזמן גרמא, מ"מ הוקש זכור לשמור, וכל שמצווה על 'שמור' דהיינו איסור מלאכה בשבת, מצווה על ה'זכור', וכיון שנשים מחוייבות בשמור, דמחוייבות באיסורין כאנשים, מצוות אף על הזכור.

אם יוצא החיוב דאורייתא בתפילה

המגן אברהם מחדש שכיון שמדאורייתא מספיק להזכירו בפה, לכן מי שהתפלל ערבית בליל שבת, יצא את החיוב דאורייתא, כיון שהזכיר שבת בתפילתו, והקידוש על הכוס הוא רק דרבנן. אמנם המשנ"ב תמה עליו, דהרי פוסקים שמצוות דאורייתא צריכות כוונה לצאת, ומסתמא אין מתכוון לצאת בתפילתו, דכיון שעומד לקדש על היין, ודאי כל אחד מעדיף יותר לצאת את הדאורייתא על היין ובמקום סעודה, מאשר לצאת בתפילה שאינו על היין ואינו במקום סעודה[1]. וכן כתב החת"ס שעדיף לכוון שלא רוצה לצאת בתפילה כדי שייצא את הדאורייתא על הכוס.

ספק אם שמע קידוש

נתבאר לעיל שנחלקו המג"א והמשנ"ב אם הקידוש על היין הוא עדיין דאורייתא, או רק דרבנן, נפקא מינה: בספק אם עשה קידוש, או שמסופק אם שמע כראוי את הקידוש מהמקדש, דאם הוא דאורייתא, צריך לחזור ולקדש, כדין ספק דאורייתא לחומרא, אבל אם הוא רק דרבנן, ספק דרבנן לקולא. וא"כ כפי הכרעת המשנ"ב ועוד כמה פוסקים, הרי החיוב הוא מדאורייתא, ובספק, צריך לחזור ולקדש.

לצאת קידוש מנער צעיר

עוד נפ"מ אם הקידוש על היין הוא מדאורייתא או מדרבנן, אם בן י"ג שאין יודעים אם הביא שערות, יכול לקדש ולהוציא, דקטן עד שמביא שערות אין חייב בקידוש אלא רק מדין חינוך מדרבנן, דבכל בן י"ג יש **חזקה** שמסתמא הביא שערות והוא גדול, אמנם סומכים על חזקה זו רק לענינים שהם **מדרבנן**, כגון להוציא בתפילה ולהיות ש"ץ, אבל לענינים שחיובן מה"ת לא סומכים על החזקה וחוששין שמא הוא עדיין קטן עד שיהיה לו ריבוי שערות בזקן או שיהיה בן י"ח שנה. וא"כ בקידוש **הלילה** כיון שפוסקים כדעת המשנ"ב שהקידוש על היין הוא עדיין מדאורייתא, אי אפשר לצאת מנער כזה, דשמא הוא קטן, ואין קטן שחיובו מדרבנן יכול להוציא מי שחייב מדאורייתא. ואפי' אשה לא תצא ממנו, כיון שגם היא חייבת בקידוש מדאורייתא, ולכן תעשה קידוש לבד, או שתעמיד לפניה כוס יין או חלות, ותאמר אחריו מילה במילה, ואח"כ תשתה מהכוס או מהחלות שלפניה.

כתב הגרש"ז אויערבאך דכמו כן נער צעיר לפני גיל י"ח לא יוציא נער כמותו, דחוששין שהמקדש הוא קטן והשומע ממנו הוא גדול, ואין יכול להוציאו. אבל קטנים שהגיעו לחינוך שחיובן רק מדרבנן, יכולים להוציא זה את זה בקידוש.

דין ערבות

אי אפשר לצאת שום מצוה רק ממי שחייב במצוה זו, וא"כ מי שכבר יצא ידי חובתו, ורוצה להוציא מי שעדיין לא יצא, לכאורה לא היה יכול להוציאו, כי כבר אינו מחוייב במצוה, אבל זה אינו, דכל ישראל קיבלו במדבר ערבות אחד על השני, דהיינו שמוטל על כל אחד לדאוג שהשני גם יקיים את חיובו, ומחמת חיוב הערבות, אף מי שכבר יצא ידי חובתו, אם רוצה להוציא את השני, נחשב שהמוציא עדיין חייב במצוה זו, כי מחמת חיוב הערבות עדיין לא קיים חיובו, וזה מחשיבו כאילו עדיין לא יצא, ולכן יכול להוציא את חבירו.

ולכן אף מי שכבר קידש, אם חבירו רוצה שיקדש עבורו, כיון שיש עליו ערבות, יכול להוציאו. אמנם אם זה שרוצה לצאת בקידוש יודע לקדש לבד, דעת השו"ע (סי' רעג) שא"א מכח ערבות לברך שוב עבור מי שבקי בעצמו, ולכן מי שכבר יצא ידי חובה לא יכול לברך שוב עבורו, והוי ברכה לבטלה. אמנם המשנ"ב שם הביא כמה אחרונים שחולקים וס"ל שאפשר לברך עבור חבירו, אע"פ שכבר יצא ידי"ח, והכרעת המשנ"ב דלכתחילה יברך בעצמו, ובדיעבד או שיש סיבה שקשה לו לברך לבד, אפשר לקדש ולהוציאו.

ערבות לנשים

נחלקו הראשונים והאחרונים אם דין ערבות נאמר גם בנשים, דהיינו אם האנשים קיבלו ערבות עבור הנשים, ונפ"מ אם איש שכבר יצא יכול לקדש עבור אשה, דאע"פ שמחוייבת מדאורייתא בקידוש, מ"מ אם נסבור שלא קיבלו ערבות עבור הנשים, אין יכול לקדש עבורה אחר שכבר קידש, [אמנם אם מקדש שוב עבור איש, ודאי שגם אשה יכולה לצאת בקידוש זה], וכן נפ"מ אם אשה שכבר קידשה אם יכולה לקדש עבור אשה אחרת מדין ערבות, דנשים לא קיבלו ערבות עבור אחרים. והכרעת המשנ"ב כשיטות שיש דין ערבות אף בנשים, מ"מ כתבו כמה אחרונים [המנחת יצחק והאגרות משה] לחוש **לכתחילה** לשיטות שאין ערבות לנשים, ומי שכבר יצא שלא יקדש עבור אשה, ובפרט יש להחמיר באופן הפוך שאשה שכבר יצאה ידי חובתה שלא תוציא איש שעדיין לא יצא, כי יש כמה שיטות שאפי' אם נסבור שאנשים קיבלו ערבות על הנשים, אבל הנשים לא קיבלו ערבות על האנשים.

מחוייב מדרבנן להוציא מחוייב מדאורייתא

מי שכבר יצא את חיובו מדאורייתא וחייב רק מדרבנן, בעצם לא היה יכול להוציא מי שחיובו מדאורייתא, דנחשב כאין בר חיובא כלפיו, ורק משום שיש דין ערבות, יכול שפיר להוציאו, דנחשב בר חיובא כמותו כל זמן שהשני לא קיים חיובו. וא"כ נפ"מ לענין נשים, דאם נאמר שהאיש כבר יצא ידי חובתו בתפילה מדאורייתא, וחייב לקדש על היין רק מדרבנן, א"כ לשיטות שאין ערבות לנשים, לא יוכל להוציא את אשתו בקידוש כיון שהיא חייבת מדאורייתא והוא חייב רק מדרבנן. אמנם כיון שדעת המשנ"ב שאפי' אחר שהתפלל עדיין חייב מה"ת וכנ"ל, ודאי שאפשר לצרף שיטת המשנ"ב עם השיטות שיש ערבות לנשים, ושפיר יכול להוציאן.

עוד יש לצרף דעת רעק"א [הביאו הביאור הלכה] שע"י אמירת 'גוט שבת' יוצא ידי חובת זכירת שבת מדאורייתא, וא"כ כיון שהאשה אומרת 'גוט שבת' או שמדלקת נרות ומזכרת שבת בברכתה, כבר יצאה את החיוב דאורייתא, וממילא יכולה לצאת את החיוב דרבנן מבעלה שחייב מדרבנן כמותה, ואף שהבה"ל תמה מאוד על רעק"א כיצד יוצא מה"ת, דהרי זכירת יציאת מצרים מעכב בקידוש מדאורייתא, מ"מ בתורת צירוף ודאי אפשר לצרף ולסמוך לכתחילה על השיטות שנאמר דין ערבות בנשים, ויכולה לצאת בקידוש שהאיש מקדש עבור עצמו.

ערבות בקטנים

דעת הרבה אחרונים שאין ערבות בקטנים, כי לא קיבלו על עצמם ערבות, ולכן קטן שכבר יצא ידי חובתו, אינו יכול לקדש עבור קטן אחר. אמנם גדול יכול לקדש עבור קטן אע"פ שכבר יצא ידי חובתו, כיון שמצווה לחנכו, ומצוה זו הוא אפי' עבור קטן שאינו בנו, וממילא אפשר לקדש שוב עבור הקטן גם בלי דין ערבות.

[1] עוד תמה עליו, דהרי יש חיוב מה"ת להזכיר יציאת מצרים בקידוש, וזה מעכב מדאורייתא, וא"כ כיון שבתפילה לא מזכיר יציאת מצרים, כיצד יוצא את הדאורייתא, ומיישב בדוחק שהזכרת יציאת מצרים בברכות ק"ש מצטרפות לשמו"ע, ודוחק.

קדומים

מנחם אב תשע"ט

המעמד האדיר "קחו עמכם דברים"

לחיזוק והתחדשות בעצת העצות של רבינו הקדוש זיע"א

פאנל מיוחד בעניין התבודדות. משיבים: הרה"ח ר' **מאיר קרליבך** שליט"א, הרה"ח ר' **נתן שפירא** שליט"א והרה"ח ר' **אברהם יצחק כרמל** [ז"ל]

הר"ר **בנימין פראנק** שליט"א
לשליחת שאלות קו 'לחדש נעורי'
04-8107299 שלוחה 8

מן הבאר
בנתיבות בני הנעורים

הכנה הראויה, לימי החנוכה

שאלה:

הנה בשבת זו כבר מברכים חודש כסליו והזמן חולף חיש מהר. ע"כ ברצוני לדעת איך מתכוננים לימי החנוכה הקדושים?

תשובה:

אשריך בחור יקר שאינך מחכה לרגע האחרון אלא כבר מתחילת החודש הינך מוכן ומזומן להתחיל בהכנות לחנוכה. כך נאה וכך יפה להתנהג לקראת כל חג, אך במיוחד ראוי הדבר לקראת ימי חנוכה ופורים, אשר לדברי מוהרנ"ת טמונים בימים אלו רפואות מיוחדות לדורינו דור עקבתא דמשיחא, דור החולה בכל סוגי המחלות הרוחניות, אשר עבור ימי גלות אלו תקנו חז"ל את שני החגים הללו. וע"כ חשוב מאוד עבורינו להתכונן אליהם כראוי; וביותר נכונים הדברים כשנכנס חודש כסליו אשר לפי דברי רבינו (תו' ז' תניינא) שמו של החודש 'כסליו' (ר"ת וירא יי כי סר לראות) כבר מורה על ענייני חנוכה, ומשמע מכך אשר כל החודש יש בו מעט מקדושת וענין חנוכה.

בעת ההתבודדות להפציר בו יתברך שנזכה להרגיש ולטעום טעמם האמיתי של ימי החנוכה וקיום מצוותיה

ולגוף שאלתך הנה כמה נקודות מעשיות שאפשר על ידם לעשות הכנה ראויה כדי לזכות לרפואות ולהשפעות המיוחדות היורדות בלילי החנוכה למטה מעשרה ואף לרשות הרבים וכו':

א. ימי החנוכה הם שעשוע עולם הבא (תו' ב' תניינא) אך יש שערים שעל ידם נכנסים לגן עדן זה, וזה ע"י לימוד פוסקים (תו' רפ"ו קמא), והלימוד הזה הוא בעצמו גם חלק משעשוע עולם הבא כמבואר בתורה ב' הנ"ל: תלמד הלכות השייכים לדיני ימי החנוכה ובזה תפתח את השער להיכנס לקדושת ימים אלו.

ב. שם במאמר הנ"ל מבואר גם שימי חנוכה הם ימי הודאה: תתחיל מעתה כבר להודות לה' על שנתן לנו חג מאיר באור יקרות כזה וע"י כך תתחיל להמשיך עליך נעימות ימי החנוכה.

ג. להרבות בתפילה ובקשה הן מתוך הליקו"ת והן בעת ההתבודדות, להפציר בו יתברך שנזכה להרגיש ולטעום טעמם האמיתי של ימי החנוכה וקיום מצוותיה: הדלקת הנרות, ההלל וההודאה.

ד. ללמוד מתוך ספרי רבינו על מהותם של ימי החנוכה (לדוגמה, מתוך ספר אוצר היראה) ולעשות אח"כ מתורה תפילה, היינו לספר לפני ה' יתברך כמה אנו זקוקים לרפואות והעניינים שלמדנו זה עתה, אשר יכולים לזכות להם ע"י ימי ונרות החנוכה וע"כ בקשתינו שיזכנו לקיים אותם כראוי.

ה. להרבות בחשק וכיסופים לזכות לאור המיוחד המצוי בימי החנוכה, כלומר שבכל פעם שאתה נזכר - אם זה באמצע אכילה אם זה באמצע הרחוב, או לפני השינה וכיוצא - תתחיל לחשוב מחשבות של ציפייה וגעגועים לחנוכה.

ו. סוד גדול גילה רבינו אשר "כל אחד כפי ה'סלח נא' שפועל ביום הכיפורים כך יש לו חנוכה" (תו' ז' תניינא) ואף שיוה"כ כבר עבר מעלינו, אך ר' נתן במכתביו מחדש שעדיין אפשר גם כעת לבקש ולהתחנן מה' יתברך 'סלח נא' על כל עוונותינו, וע"י זה לזכות לחנוכה יותר מאיר - א"כ איפה ראה בתקופה זו להרבות בבקשת 'סלח נא', הן בשמו"ע, הן בתחנון אחרי התפילה, הן בקריאת שמע שעל המיטה והן בהתבודדות, ובפרט כעת בער"ח כסליו יום הנקרא "יום כיפור קטן', בוודאי הזמן קגרים לעורר את ה'סלחתי' של יום כיפור וע"י זה להמשיך עניין קדושת חנוכה כראוי.

ז. שם באותו מאמר מגלה עוד רבינו כי הברכה האמצעית בברכת כהנים, "יאר ה' פניו אליך ויחונך", מכוונת על הארת הפנים הגדולה שניתן לזכות לה בחנוכה, והכוהנים מברכים אותנו בברכת "א לעכטיגן חנוכה" - 'ויחונך'! יעויין שם וממוצא הדברים הרי הסברה אומרת כי ראוי וכדאי לכוון דברים אלו בעת ברכת כהנים, וע"י זה להתברך באור שבעת הימים ובאורו של משיח הגנוז בימי החנוכה.

הַשְׁלוּיִ בְּאוּקְרָאִינָה

סִפּוּרָהּ אֲמִתִּית שֶׁהָאֲשִׁכִּים

נחמן שלינסקי

תַּקְצִיר: אַבָּא מְנַסֶּה לְהוֹכִיחַ לַנַּהֶג שֶׁהוּא טוֹעֶה בַּדֶּרֶךְ, אֲבָל הַנַּהֶג מִתְעַקֵּשׁ. אַבָּא מַסְבִּיר לַיְלָדִים שֶׁהוּא לֹא מֵבִין לָמָּה הַנַּהֶג נוֹסֵעַ מֵהַדֶּרֶךְ הַזּוֹ, וְאֵין הֶסְבֵּר מַרְגִּיעַ לָמָּה זֶה קוֹרֶה, וְשֶׁכָּעֵת נִשְׁאַר רַק לְהִתְפַּלֵּל

פֶּרֶק י"ד:

בְּהָלָה בַּיַּעַר

אַחֲרֵי שֶׁאַבָּא נָסָה אֶת כָּל הַהִשְׁתַּדְּלוּת שֶׁהָיָה בְּיָכְלְתּוֹ לַעֲשׂוֹת - שֶׁלֹּא הָיָה הַרְבֵּה מֵעֵבֶר לַנִּסָּיוֹן לְדַבֵּר עִם הַנַּהֶג בַּאֲדִיבוּת וּבְתַקִּיפוּת לְחַלּוֹפִין, הָיָה לָהֶם בָּרוּר שֶׁכָּעֵת נוֹתְרָה לָהֶם רַק עֵצָה אַחַת: הָעֵצָה עֲלֵיהֶ הַמְלִיץ אַבָּא, וְהָעֵצָה הַוָּתִיקָה הַמְּפֻרֶּסֶת לְכָל יְהוּדֵי מִדּוֹרֵי דּוֹרוֹת, וְשֶׁרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ אֲשֶׁר מִצִּיּוּנוֹ הֵם חוֹזְרִים מַמָּשׁ כָּעֵת, אָמַר עֲלֵיהֶ שֶׁהוּא כָּל עִנְיָנוֹ: תְּפִלָּה.

פָּשׁוּט לְהִתְפַּלֵּל לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם שֶׁיַּצִּיל אוֹתָם מֵהַמַּצָּב בּוֹ הֵם נְתוּנִים.

אַבָּא עָצַם אֶת הָעֵינַיִם, וּפִיו הֵחֵל לְמַלְמֵל דִּבּוּרֵי תְּפִלָּה. שִׁמְעוֹן וְלֵוִי לֹא שָׁמְעוּ מָה הוּא אוֹמֵר, אֲבָל הֵם רָאוּ אֶת הַקְּמָטִים שֶׁבְּמִוֹחוֹ הָרְצִינִי, וְהֵבִינוּ שֶׁאֲבִיהֶם מְבַצֵּעַ אֶת מָה שֶׁאָמַר לָהֶם בְּמִלּוֹא הָרְצִינוּת: הוּא פָּשׁוּט מִתְפַּלֵּל לְבוֹרֵא הָעוֹלָמִים בְּכָל כּוֹחוֹתָיו כְּדֵי שֶׁיַּצִּיל אוֹתָם מֵהַמְּצִיאוּת הַמּוּזָרָה אֵלֶיהָ נִקְלְעוּ.

שִׁמְעוֹן וְלֵוִי מֵהֲרוּ גַּם הֵם לְהִתְנַהֵג בְּדוֹמֶה לַאֲבִיהֶם, וְלָקְחוּ לִידֵיהֶם אֶת 'כְּלֵי הַזַּיִן שֶׁל מָשִׁיחַ' שֶׁהוּא הַתְּפִלָּה. הָיָה לָהֶם קָשֶׁה לָקַחַת תְּהִלִּים וְלִקְרֹא מִבִּפְנִים, כִּי הַמְּצִיאוּת הַמְּבֻלְבֶּלֶת בָּהּ הֵם נְתוּנִים הִקְשְׁתָה עֲלֵיהֶם לְהִתְרַכֵּז בִּקְרִיאָה מִתּוֹךְ הַכְּתָב. אֲבָל הֵם הֵחֵלּוּ לְמַלְמֵל בְּעַל פֶּה כַּמָּה קַאפִּיטְלָאךְ תְּהִלִּים שֶׁהִכִּירוּ בְּעַל פֶּה.

שִׁמְעוֹן הִרְגִּישׁ שֶׁהוּא לֹא מַסְפִּיק פָּנוּי כְּדֵי לְחַשֵּׁב עַל כַּוָּנַת הַתֵּבוֹת, אֲבָל יָדַע שֶׁגַּם תְּפִלָּה יְבֵשָׁה - כּוֹחָהּ גָּדוֹל מְאוֹד. תּוֹךְ כְּדֵי שֶׁשָּׁפָתָיו מִלְמְלוּ אֶת הַמִּזְמוֹרִים, הֵחֵל מוֹחוֹ לְהַמְצִיא מְגִנֵּן אַדִּיר שֶׁל מַחְשָׁבוֹת מַפְחִידוֹת...

תּוֹךְ כְּדֵי רִגְעֵי הַפַּחַד, הוּא הִצְלִיחַ לְחַיֵּךְ לְרֶגַע. הוּא מַרְגִּישׁ פִּתְאוֹם בְּאֶחָד מִסִּפְרֵי הַקּוֹמִיקְס שֶׁאֲחִיו לֵוִי נוֹהֵג לִקְרֹא, וּמְגִנֵּן הַדְּמְיוֹנוֹת שֶׁמְּרַחֲפִים בְּמוֹחוֹ גְּדוֹלִים כְּנֶגְדָּהּ מִכַּמּוּת סִפְרֵי הַקּוֹמִיקְס שֶׁקָּרָא לֵוִי בְּשֶׁלּוֹשׁ הַשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת.

הָיָה לוֹ אֶת הַמֵּידָע הַמּוּצָק שֶׁהַנַּהֶג לֹא נוֹסֵעַ בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, וְשֶׁהוּא לֹא מַסְכִּים לַחֲזֹר בּוֹ גַּם אַחֲרֵי שֶׁאַבָּא אָמַר לוֹ שֶׁמְּדֻבָּר בְּטָעוּת. אֲבָל מִשָּׁם וָהָלְאָה, הַמּוֹחַ שֶׁלּוֹ הִתְחִיל לָתֵת כָּל מִינֵי פְּרִישִׁים הֶגְיוֹנִיִּים יוֹתֵר וּפָחוֹת לַסִּבָּה לָמָּה הַנַּהֶג עוֹשֶׂה אֶת זֶה.

זֶה הִתְחִיל מִיָּד עִם מַחְשָׁבוֹת עַל חֲטִיפָה בִּידֵי מְחַבֵּל עַרְבִי, אֲבָל הוּא מִיָּד הֶחֱלִיט שֶׁזֶּה פָּחוֹת הֶגְיוֹנִי. הֵם נִמְצָאִים כָּעֵת בִּכְלָל בְּאוּקְרָאִינָה - רְחוֹקִים מְאוֹד מֵעֲרָבִים וּמְחַבְּלִים.

אוּלַי מְדֻבָּר בְּמִסְיוֹנֵר שֶׁרוֹצֶה לְהָלִילָה לְהָמִיר אֶת דָּתָם וְחוֹטֵף אוֹתָם לַכְּנֵסִיָּה? גַּם זֶה לֹא נִשְׁמָע הֶגְיוֹנִי. אִם הֵם הָיוּ לְבַד הוּא אוּלַי הָיָה שׁוֹקֵל בְּרְצִינוּת אֶת הָאוֹפְצִיָּה הַזּוֹ, אֲבָל הֵם הֲרֵי יַחַד עִם אֲבִיהֶם הַמְּבֻגָּר וְהָאַחְרָאִי וְקָשֶׁה לְהַאֲמִין שֶׁהַגּוֹי מְנַסֶּה לַעֲשׂוֹת דָּבָר כָּזֶה כְּשֶׁלְּצִדָּם יוֹשֵׁב אֲבִיהֶם.

<<<

וּבִכְלָל, גַּם אִם הָאוֹפְצִיָּה הַמְפֹרֶכֶת הַזּוֹ הֶגְיונִית בְּמַעַט, לָמָּה הוּא צָרִיךְ לְקַחַת אוֹתָם דֶּרֶךְ הַשְּׁבִיל הַצָּדְדִי בַּיַּעַר. אִם הוּא רוֹצֶה לָלַכַּת אוֹתָם לַכְּנֵסִיָּה, זֶה אָמוּר לִהְיוֹת עַל כְּבִישׁ רָאשִׁי אוֹ לְפָחוֹת בְּאֵיזֶה רְחוֹב נוֹרְמָלִי, לֹא בְּאֶמְצַע שׁוּם מָקוֹם, בְּשְׁבִיל לֹא סָלוּל שֶׁעוֹבֵר בֵּין עֲצֵי הַיַּעַר.

אַחֲרֵי כַּמָּה דְּמְיוֹנוֹת שֶׁכָּאֵלּוּ, מֵהֵר שִׁמְעוֹן לְנַעֲנֵעַ אֶת רֹאשׁוֹ בְּחָזְקָה. 'אֲנִי סְתָם מַתְחִיל לְדַמְיֵן דְּבָרִים שֶׁלֹּא קְשׁוּרִים לַמְּצִיאוּת. בָּטוּחַ שֶׁתּוֹךְ כַּמָּה דַּקּוֹת כָּל הַדְּמְיוֹנוֹת יִתְבָּרְרוּ כִּשְׁטוּיוֹת. עַכְשָׁו אֲנִי חַיָּב לְהִתְרַכֵּז בַּתְּפִלָּה וּבַאֲמִירַת תְּהִלִּים...'

גַּם לֵוִי, מֵהַצַּד הַשֵּׁנִי שֶׁל הַסַּפְסָל בָּרֶכֶב, הִתְקַשָּׁה לְהִתְרַכֵּז בַּמִּזְמוֹרִים. הוּא הָיָה מְבֹהָל לְגַמְרֵי, וְלֹא הָיָה פָּנוּי לַחֲשֹׁב וּלְדַמְיֵן דְּמְיוֹנוֹת מְפֹרָטִים כְּמוֹ שִׁמְעוֹן, אֲבָל בְּהֶחְלֵט לֹא הִצְלִיחַ לְהִתְרַכֵּז בַּתְּפִלָּה עַצְמָהּ. רַק מַבָּט נוֹסָף עַל אַבָּא הַמְּרֻכָּז כָּל כָּלּוֹ בַּתְּפִלָּה, כְּשֶׁהָרְצִינוּת שֶׁעַל פָּנָיו הִיא הֶרֶגֶשׁ הַיָּחִיד שֶׁנִּרְאָה עָלָיו, בְּלִי שׁוּם פַּחַד אוֹ בֶּהָלָה - הִצְלִיחוּ לְהַרְגִּיעַ אוֹתוֹ בְּמַעַט, וְהוּא חָזַר לְמַלְמֵל פְּרָקֵי תְּהִלִּים...

המשך בעלון הבא

שאלת חיים

חבורות האברכים - אבר שהנשמה תלויה בו

חכמת המליצה עמוקה ורחבה עד למאוד. בקדושה נוטלת חכמת המליצה חלק גדול, כידוע, ומשם משתלשלת יניקה גם להבלי העולם, רח"ל.

כמעט כל דבר היום מלווה בפרסום שיווקי, המיועד לפתות את הציבור לצרוך מוצר, לאמץ דרך או להתעניין בנושא. העוסקים בפרסום עמלים יום ולילה לשכנע, להסביר ולנמק, בכל דרך וכיוון אפשריים, עד כמה נחוץ ומוכרח הדבר המדובר.

וכך גם בקדושה: החל מפרסומים על תכניות לימוד וקמפיינים לצדקה, דרך סיקור של עובדי ה', ועד לתפאורה רבה דקדושה, שמטרתה לגרום לנו להצטרף ולבחור בטוב.

אך כל זה נכון במקומו, עד שנוגעים בנקודה הפנימית. כשמדובר ב"שאלת חיים", באבר שהחיים תלויים בו, אין עוד מקום לשכנועים, אין צורך בנימוקים ולא יועילו הסברים. "חיים"! מי שיתיימר, בחכמתו כי רבה, לנסות לשכנע עד כמה החיים חשובים והכרחיים - לשוטה ולפתי ייחשב.

גם בענייני עבודת ה' נכתוב לפעמים, נתאר ונפרט מה תועלתה של עבודה מסוימת ומה עניינה, עד כמה היא חשובה ומה נרוויח על ידה בזה ובבא. הדברים עשויים לעמוד ברום גבהי מרומים ואף לגעת בעיקרי היסודות.

אך ברגע שנגענו במילה "חבורות", יבש הדיו, נאלם הפה ועמדנו דוממים. אין מילה, אין מקום להסבר וכל נימוק מיותר. "חבורה"! לא מדובר בתוספת חיזוק, ברעיון גאוני או בדבר נפלא. מדובר בשאלת חיים! ב"חבורה השבועית" תלויים החיים עצמם! כן, העתיד שלי ושלך, ברוחניות ובגשמיות, תלוי ועומד על ה"חבורה".

הדברים מוחשיים ופשוטים לכל אחד. לא צריך יותר מלחזור קצת אחורה.

אך לפני כמה שנים היינו כולנו בחורים צעירים. זוך וטוהר השתקפו בכל תנועה, חן של אמת, של בחור החפץ בחיים. הכול היה אז חי ומואר, עניין רבינו בער בעצמות, ולכולנו היה ברור שעד זקנה ושיבה נמשיך באותה להבת אש. איך שייך אחרת? לא עברו אלא כמה שנים, וגלי טרדות הפרנסה מרחיקים כל אברך מחוף מבטחים. גם חינוך הילדים מצריך כוח, זמן ומחשבה. גלגלי מרוצת החיים חורקים על צירם, ומבלי משים מוצא כל אחד את עצמו, אחרי שנים ספורות, תוהה: "הזאת נעמי?!" היכן כל הרצונות והגעגועים? להיכן נעלמו כל הדיבורים ובהירות הדעת שהיו מנת חלקי אך לפני כמה שנים?

"מי יתנני כירחי קדם", חושב כל אברך לעצמו מדי פעם, אך לא לזמן רב... מציאות החיים טופחת שוב ושוב על פניו, ותקוותו מתנפצת באחת על צוקי החיים. הפרנסה או סדרי הכולל דורשים את שלהם, הבית דורש את שלו, ואין ברירה אחרת: חייבים להמשיך במרוץ החיים, בלי אפשרות לעצור אפילו לרגע.

ומי מדבר על שאר מעברי החיים... גלי הים השוטפים בזעף מאיימים לשטוף כל חלקה טובה: תורה ותפילה, געגועים ורצונות, טעם בשבת, בתפילין ובקדושה. על הכול ניטשת מלחמה חזיתית וממוקדת בשיא התוקף.

לא צריך לנבור הרבה כדי לדעת מה סוד הנצחון. ה"חבורה" היא עוגן ההצלה, צינור החמצן. עם החבורה נשארים חיים וקיימים בעבודת ה', מחוברים לחי החיים, ובלעדיה - "ערבה חבוטה", במקרה הטוב... "שאלת חיים" אינה רק מליצה; זו הגדרה מדויקת.

והדברים מפורשים ביותר בדברי רביה"ק בעצמו, בלי להותיר מקום לספק. בכל דרך מבהיר לנו צדיק הדורות שקבלת אורו הנפלא, האור שהוא החמצן לחיים רוחניים וגשמיים, תלויה ועומדת על קוטב אחד: ה"חבורה", נקודת החבר, להחזיק את עצמנו יחד. את עניין רבינו אי אפשר לקבל בשום אופן ביחידות, בלי חברים. האור גדול, נשגב ונורא עד למאוד. יש בו די והותר להחיות כל נפש מישראל, בכל מצביה ועינייניה, ולהביאה לתכליתה הנצחית. אך אם חסר המרכיב ששמו "נקודת החבר", אין שום אפשרות לקבלו כמו שצריך.

הדברים מבוארים בארוכה בתורות, בשיחות ובליקוטי הלכות. בכל לשון, צורה ונוסח חוזר רביה"ק ומשנן באוזנינו: ה"חבורה" אינה רק מטען רוחני, היא חמצן! "חבורה" אינה רק תוספת בעבודת ה', היא היסוד! "חבורה" אינה מיועדת רק ל"עובדים". כל אחד החפץ להציל את עצמו ולקבל מאור הנחל הנובע מוכרח לקבוע את עצמו ב"חבורה", יחד עם חברים מקשיבים המחזקים זה את זה בעבודת ה'.

אין כאן חלוקה לכמה דרכים בעבודת ה': ה"עובד" שמשתתף בחבורה לעומת האדם הפשוט שמסתפק בלימוד ביחידות; בעל הבית שאין לו מספיק זמן לספרי רבינו ולכן משתתף בחבורה, לעומת האברך שעוסק כל היום בבירור מקחו של צדיק. לכל אחד באשר הוא, יהיה מי שיהיה, אין דרך אחרת! ואין דרך אחרת! ואין דרך אחרת!

ולא לחינם מתאמץ היצר הרע בכל כוחו למנוע מכל אברך ואברך להשתתף בחבורה. קשיים, יובש, בלבולים - העיקר שלא להשתתף בחבורה. שכן מי כמוהו יודע שבזה תלויים כל עתידם של אנשי הצדיק בשדה הצדיק ומעמדם בעבודת ה'.

אך כשעל כף המאזניים מונחים החיים עצמם, עתידנו ותקוותנו הנצחית, אין אפשרות אחרת. עם החיים לא משחקים, ובזה לא שייך לוותר. לא מפני שתמיד נוח ומאיר, אלא פשוט מפני שאין מוצא אחר. רצוננו בחיים, רצוננו להישאר דבוקים בנשמת רוח אפינו, ולשם כך נקבל על עצמנו בהחלטה נחושה: "חבורה שבועית", יהיה מה שיהיה.

ברכת מזל טוב

ברכת מזל טוב חמה ולבבית שגורה בזאת לידידנו היקרים

להולדת הבן

הר"ר **נתן יוסף בורשטיין** הי"ו
ירושלים

הר"ר **אליעזר זוסיא גודלבסקי** הי"ו
ירושלים

הר"ר **רפאל א. גולדשמידט** הי"ו
בית שמש

הר"ר **מרדכי גרויז** הי"ו
הר יונה

הר"ר **יוסף אליהו היימן** הי"ו
צפת

הר"ר **יחיאל ירבלום** הי"ו
ברכפלד

הר"ר **חיים מאיר** הי"ו
בית שמש

הר"ר **אברהם מיימון** הי"ו
בית שמש

הר"ר **דוד מרגלית** הי"ו
בית שמש

הר"ר **שמעון** ברמ"ד **שפירא** הי"ו
ירושלים

להולדת הבת

הר"ר **בועז הורביץ** הי"ו
ברכפלד

הר"ר **אהרן זילבר** הי"ו
ירושלים

הר"ר **אליעזר צוקר** הי"ו
צפת

הר"ר **גבריאל יוסף קליגר** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יהושע העשיל קניג** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יעקב רוטמן** הי"ו
בית שמש

להכנס בנם לעול תומ"צ

הר"ר **נחמן אנשין** הי"ו
ירושלים

הר"ר **אליעזר חשין** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יעקב זאב חשין** הי"ו
בית שמש

לאירוסי צאצאיהם

הר"ר **משה אנשין** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יעקב ווייספיש** הי"ו
בית שמש

הר"ר **ברוך טנצמן** הי"ו
ברכפלד

הר"ר **צבי הערשל כהן** הי"ו
ירושלים

הר"ר **יהודה נמני** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יואל שיינברגר** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יוסף דוד שכטר** הי"ו
ירושלים

לנישואי צאצאיהם

הר"ר **אברהם בעק** הי"ו
בית שמש

הר"ר **אופיר עושרי** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יצחק נחמן גבאי** הי"ו
בית שמש

הר"ר **דוד גולדווי** הי"ו
ירושלים

משפחת גולשבסקי הע"י
בני ברק

הר"ר **שמעון גראז** הי"ו
ירושלים

הר"ר **נחמיה** בר"א **חשין** הי"ו
בית שמש

הר"ר **נחמיה** ברש"ז **חשין** הי"ו
ברכפלד

הר"ר **יהודה לייב צ'צ'יק** הי"ו
בית שמש

הר"ר **מאיר קירשנבוים** הי"ו
בית שמש

הר"ר **נתן** ברנש"י **שפירא** הי"ו
בני ברק

לנישואין

הר"ר **נתן גבאי** הי"ו
ירושלים

הר"ר **אהרן דוב חשין** הי"ו
ברכפלד

הר"ר **יחיאל חשין** הי"ו
ביתר

הר"ר **שמעון סופר** הי"ו
ירושלים

הר"ר **יעקב צ'צ'יק** הי"ו
בני ברק

הר"ר **יוסף שפירא** הי"ו
בית שמש